

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/108/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3816216824
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3816216824.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu L. T. L. a sudcov U. C. M. a L. Z. V. v spore žalobcu: C. L. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom P., Ul. Y. č. XXX/XX proti žalovanému: F. republika, za ktorú koná U. spravodlivosti F. republiky, so sídlom v V., E. XX, o poskytnutie zadostučinenia z dôvodu nesprávneho úradného postupu, na odvolanie žalobcu a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 20. augusta 2018, č. k. 13C/156/2016 - 182, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej **p o t v r d z u j e**.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov konania **m e n í** tak, že žalobca **m á** proti žalovanému **n á r o k** na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.
- III. Žiadna zo strán **n e m á p r á v o** na náhradu trov odvolacieho konania.
- IV. Žalobca **m á** proti žalovanému **n á r o k** na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom konštatoval, že neprihliadnutím na žalobu žalobcu zo dňa 18. novembra 2016 podpísanú kvalifikovaným elektronickým podpisom, sa Okresný súd P. dopustil nesprávneho úradného postupu, čím poprel základné právo žalobcu na súdnu ochranu pri uplatňovaní nároku z nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania. Druhým výrokom konštatoval, že napriek tomu, že žalobca mal aktivovanú elektronickú schránku a orgánu verejnej moci vyplýva povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicky, Okresný súd P. mu dňa 5. decembra 2016 nedoručoval úradné dokumenty elektronicky (do aktivovanej elektronickej schránky), čím sa dopustil nesprávneho úradného postupu. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov konania.

2. V odôvodnení uviedol, že predmetom uplatneného nároku bol nárok na priznanie zadostučinenia vo forme ospravedlnenia za nesprávny úradný postup Okresného súdu Prievidza v súvislosti s odmietnutím podania s kvalifikovaným elektronickým podpisom a nedoručením dokumentov elektronicky do aktivovanej elektronickej schránky. Súd prvej inštancie na základe výsledkov dokazovania uplatnený nárok posúdil podľa § 1, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. a), bod 1, § 9 ods. 1, § 15, § 16 ods. 1 a § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov, (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) a uviedol, že predbežné prejednanie nároku nie je hmotnoprávnou podmienkou úspešnosti žaloby. Žalobca požiadal o predbežné prejednanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v priebehu sporu, po vyjadrení sa žalovaného k žalobe, s tým, že v žiadosti o predbežné prejednanie nároku uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2.000,- eur. Žalovaný nesúhlasil s uplatneným nárokom, ani s formou náhrady nemajetkovej ujmy formou

ospravedlnenia sa uplatnenou v spore. K vecnému prejednaniu nároku následne uviedol, že podmienky vzniku zodpovednosti za škodu (nemajetkovú ujmu) spôsobenú nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich, nie je daná zodpovednosť. Konštatoval, že ak osoba uplatní svoje právo z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv, a to i v elektronickej podobe, očakáva (na základe pociťovanej dôvery), že orgán verejnej moci jej umožní stať sa stranou civilného konania so všetkými procesnými oprávneniami a povinnosťami, ktoré z tohto postavenia vyplývajú. V prípade, ak však súd si nesplní svoju povinnosť vyplývajúcu mu z jeho právomoci a túto osobu nevyzve na doplnenie podania podľa § 125, § 129 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), následne nesprávne vyvodí zákonný dôsledok spôsobom neprihliadnutia na podanie, tým nesprávnym procesným postupom poruší právo strany k prístupu k súdu, lebo právny účinok elektronickeho dokumentu, resp. elektronickeho podpisu a jeho prípustnosť ako dôkazu v súdnom konaní nesmie byť odmietnutý výlučne z dôvodu, že má elektronickejšiu formu alebo že nespĺňa požiadavky pre kvalifikované elektronicke podpisy /čl. 25, čl. 46 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014 z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronicke transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES (ďalej len „Nariadenie č. 910/2014“).

3. Súd prvej inštancie konštatoval porušenie práva (v súvislosti s prvým, aj druhým zodpovednostným titulom - nesprávnym úradným postupom) ako základnej formy zadosťučinenia, ktoré považoval za primerané vzhľadom k utrpenej nemajetkovej ujme, ktorá je aj účinnou nápravou. Podotkol, že z prednesu žalobcu, resp. z doplnenia jeho skutkových tvrdení nemožno vyvodit', že by subjektívne pociťované následky u neho pretrvávali dlhodobo a že by mali za následok zdravotné problémy psychického charakteru. Z týchto dôvodov súd prvej inštancie žalobu v časti, v ktorej sa žalobca domáhal ospravedlnenia ako vyššej formy zadosťučinenia, zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že vzhľadom k tomu, že každá zo strán mala vo veci úspech čiastočný, žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

4. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobca aj žalovaný.

5. Žalobca odvolaním napadol rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti (v časti ospravedlnenia) žalobu zamietol a vo výroku o trovách konania. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne postupoval, ak požadoval pre ospravedlnenie preukázanie následkov z nesprávneho úradného postupu. Nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie vo výroku o trovách konania videl v tom, že súd prvej inštancie sa odklonil od konštantnej judikatúry a nijako tento odklon nezdôvodnil. Bol toho názoru, že nakoľko bol v hlavnom predmete úspešný, má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. Žalovaný odvolaním napadol vyhovujúce výroky súdu prvej inštancie a výrok o trovách konania. Namietal, že za situácie, keď samotný súd mal za preukázané splnenie výlučne prvej z troch kumulatívnych podmienok vzniku práva na náhradu škody, a to existenciu nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Prievidza, ale zvyšné dve podmienky, t.j. existencia nemajetkovej ujmy, ako aj existencia príčinnej súvislosti absentujú, nemohol súd prvej inštancie v končenom dôsledku dospieť k záveru o dôvodnosti žalobcom podanej žaloby. Taktiež namietal, že nie je potrebné ani prípustné osobitným výrokom súdu konštatovať porušenie práva žalobcu, nakoľko takéto oprávnenie zo zák. č. 514/2003 Z.z. súdu nevyplýva; záver o porušení právnych predpisov a nesprávnom úradnom postupe orgánu verejnej moci je len predpokladom pre ďalšie skúmanie vzniku škody alebo inej ujmy spôsobenej týmto postupom. V súvislosti s namietaným nesprávnym rozhodnutím súdu prvej inštancie v napadnutej časti napadol aj závislý výrok o trovách konania.

7. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd na základe podaného odvolania strán sporu rozsudkom č. k. 17Co/10/2019-231 z 25. septembra 2019 rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti zmenil a žalobu zamietol; v zostávajúcej časti (v zamietavom výroku) rozhodnutie potvrdil. Žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie predpoklady pre vznik práva na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav. Poukázal na to, že okresný súd mal na základe zisteného skutkového stavu preukázaný iba jeden z predpokladov pre vznik práva na náhradu uplatnenej nemajetkovej ujmy, a to existenciou nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Prievidza. Zdôraznil, že neboli preukázané ďalšie zákonom požadované predpoklady pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, a to existencia nemajetkovej ujmy a kvalifikovaná príčinná súvislosť medzi

konštatovaným nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Prievidza a vznikom nemajetkovej ujmy.

8. Na základe dovolania žalobcu Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 21. októbra 2020 č. k. XCdo XX/XXXX-XXX rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Konštatoval, že v preskúmvanej veci žalobca namietal nesprávny výklad ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. odvolacím súdom, ktorý sa podľa jeho názoru odklonil od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu vyplývajúcej napríklad z rozhodnutí sp. zn. XCdo XX/XXXX a sp. zn. XCdo XXX/XXXX v tom, že arbitrárne interpretoval uvedené ustanovenie, ak tvrdil, že pre konštatovanie porušenia práva a ospravedlnenia sa je potrebné preukázať vznik nemajetkovej ujmy a príčinnosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy.

9. Citoval ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. V súvislosti s tým uviedol, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (resp. morálnej ujmy) predstavuje „spravodlivé zadosťučinenie“, ktoré by malo zahŕňať aj iné formy zadosťučinenia, ako napríklad verejné ospravedlnenie, uverejnenie zrušujúceho rozsudku a jeho stručného odôvodnenia a podobne. Škodu treba chápať ako ujmu na chránenom statku, ako je majetok, osoba, alebo iný chránený záujem, pričom najvyššiu mieru ochrany požívajú ľudský život, integrita človeka, ľudská dôstojnosť a sloboda.

10. Nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym postupom. Ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorý sa preukazuje empaticky (porovnaj sp. zn. XCdo XXX/XXXX) a nie mechanicky.

11. V právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje ako priama väzba objektívnych súvislostí, v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou vzťah príčiny a následku. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmu poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Atribútom príčinnej súvislosti je „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho (porovnaj sp. zn. XCdo XXX/XXXX).

12. Dovolací súd bol toho názoru, že odvolací súd v predmetnej veci pri posúdení základných predpokladov zodpovednosti za škodu a existencie príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a nesprávnym úradným postupom, sa aplikáciou a interpretáciou ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. odklonil od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, lebo uplatnený nárok posúdil príliš formalisticky, bez zohľadnenia všetkých rozhodujúcich skutkových okolností v spore. Považoval za nesplniteľné dôkazné bremeno (dôkaznú povinnosť) požiadavku súdov nižších inštancií, ktoré po zhodnotení skutkových okolností dospeli k záveru o nepreukázaní nemajetkovej ujmy a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy.

13. Z uvedených dôvodov žalobcom uplatnený dovolací dôvod podľa ust. § 421 písm. a) CSP z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia nepreukázania príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy považoval dovolací súd za opodstatnený.

14. Za opodstatnený považoval aj žalobcom uplatnený dovolací dôvod podľa ust. § 420 písm. f) CSP, keď konštatoval, že odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o konštatovaní nesprávneho procesného postupu Okresným súdom P. vo veci sp. zn. XXC/XXX/XXXX v súvislosti s elektronickou komunikáciou a nedoručovaním úradných dokumentov do elektronickej schránky bez toho, že by sám zopakoval dokazovanie v potrebnom rozsahu v súlade s ust. § 384 ods. 1 v spojení s ust. § 385 ods. 1 CSP, čím porušil právo na spravodlivý proces zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru, ako aj právo strany - žalobcu vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom (čl. 48 ods. 1 Ústavy).

15. V intenciách zrušujúceho rozhodnutia najvyššieho súdu odvolací súd nariadil pojednávanie pred odvolacím súdom, zopakoval dokazovanie oboznámením dôkazov nachádzajúcich sa v spise,

pripojeného spisu Okresného súdu Prievidza sp. zn. XXC/XXX/XXXX, doplnil dokazovanie výsluchom žalobcu a vyjadrením žalovaného a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo veci samej podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť a vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 388 CSP zmeniť.

16. V preskúmvanej veci sa žalobca podanou žalobou domáhal poskytnutia zadosťučinenia z dôvodu nesprávneho úradného postupu spočívajúceho v tom, že Okresný súd P. neprihliadol na jeho žalobu podpísanú kvalifikovaným elektronickým podpisom, ako aj tým, že napriek tomu, že mal aktívnu elektronickú schránku a orgánu verejnej moci vyplýva povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicky, Okresný súd P. mu nedoručoval úradné dokumenty elektronicky. Ako formu poskytnutia zadosťučinenia požadoval konštatovanie porušenia práva v rozhodnutí súdu, ako aj písomné ospravedlnenie žalovaného. Svoj nárok si uplatnil podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov.

17. Z ust. § 1 písm. a) citovaného zákona vyplýva, že tento zákon upravuje okrem iných aj zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Z ust. § 3 ods. 1 písm. b) citovaného zákona vyplýva, že štát zodpovedá za podmienok ustanovených citovaným zákonom okrem iného aj za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci spôsobenej pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom. V zmysle § 9 ods. 1 citovaného zákona, za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je objektívna a nemožno sa jej zbaviť (§ 3 ods. 2 citovaného zákona).

18. Predpokladom zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. je súčasné splnenie troch podmienok, a to: 1. existencia nezákonného rozhodnutia, resp. nesprávneho úradného postupu, 2. existencia škody, resp. nemajetkovej ujmy a 3. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou, resp. náhradou nemajetkovej ujmy. Vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a náhradou nemajetkovej ujmy zákon č. 514/2003 Z. z. nevysvetľuje. V právnej teórii sa týmto vzťahom označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a náhradou nemajetkovej ujmy vzťah príčiny a následku. Ak bola príčina vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy iná skutočnosť, zodpovednosť nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku. Právnym posúdením je vymedzenie, medzi akou ujmov (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmov poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina nároku na náhradu nemajetkovej ujmy existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za náhradu nemajetkovej ujmy (uznesenie NS SR sp.zn. 4Cdo/19/2020 z 25.3.2021).

19. V predmetnej veci dovolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí vyslovil názor, že v prípade ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom nemajetková ujma vzniká samotným porušením základných práv a slobôd fyzickej osoby nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Ide o stav mysle poškodenej osoby, ktorý sa preukazuje empaticky a nie mechanicky. Z uvedeného dôvodu považoval za nesplniteľné dôkazné bremeno (dôkaznú povinnosť) požiadavku súdu o nutnosti preukázať existenciu spôsobenej nemajetkovej ujmy a príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom nemajetkovej ujmy.

20. V dôsledku vysloveného právneho názoru dovolacieho súdu preto odvolací súd vychádzal z toho, že všetky vyššie uvedené predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom Okresného súdu P. v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., boli naplnené, keďže skutkovo v danej veci bol preukázaný nesprávny úradný postup Okresného súdu P., z dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ktoré skutkové závery odvolací súd považoval za správne a stotožnil sa s nimi.

21. Úlohou odvolacieho súdu tak bolo posúdiť, aké zadosťučinenie žalobcovi patrí vzhľadom na spôsobenú ujmu nesprávnym úradným postupom Okresného súdu P..

22. Podľa § 17 ods. 1 cit. zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

23. Podľa § 17 ods. 2 cit. zákona v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

24. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že pri posudzovaní spôsobu a rozsahu poskytnutého zadosťučinenia treba vychádzať z ust. § 17 ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že prednostnou formou zadosťučinenia ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom je konštatovanie porušenia práva. V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, uspokojuje sa náhrada nemajetkovej ujmy inak (verejným ospravedlnením, uverejnením zrušujúceho rozsudku a pod.). Ako posledná forma zadosťučinenia prichádza do úvahy úhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, nastupujúca vtedy, ak dostatočným prostriedkom nápravy sa nejaví samotné konštatovanie práva, resp. uspokojenie vzniknutej nemajetkovej ujmy inak.

25. V danej veci sa žalobca v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu P. podanou žalobou domáhal poskytnutia zadosťučinenia formou konštatovania porušenia práva v rozhodnutí súdu, ako aj písomného ospravedlnenia žalovaného.

26. V základnom konaní súd prvej inštancie posudzoval otázku, či Okresný súd P. ako orgán verejnej moci si splnil svoju povinnosť súvisiacu s priznanou právomocou, resp. či porušil práva priznané žalobcovi v súvislosti s tým, že žalobca dňa 18.11.2016 zaslal do podateľne Okresného súdu P. e-mailom ako PDF dokumenty antidiskriminačnú žalobu s návrhom na náhradu nemajetkovej ujmy a jej prílohy, ktorej veci bola pridelená sp. zn. XXC/XXX/XXXX. Elektronická podateľňa Okresného súdu P. overila elektronický podpis jednotlivých zaslaných dokumentov s výsledkom, že neobsahujú elektronický (kvalifikovaný) podpis, výsledok overenia: neplatný. Žalobca za nesprávny úradný postup označil, že Okresný súd P. neprihliadol na jeho podanie zo dňa XX.XX.XXXX (žalobu), podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom (vytvoreným prostredníctvom občianskeho preukazu ako certifikovaného prostriedku), že pri svojom postupe nesprávne aplikoval § 125 ods. 2 CSP a že správne ho mal vyzvať na opravu, resp. doplnenie podania. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní konštatoval, že neprihliadnutím na žalobu žalobcu zo dňa XX.XX.XXXX podpísanú kvalifikovaným elektronickým podpisom, sa Okresný súd P. dopustil nesprávneho úradného postupu, čím poprel základné právo žalobcu na súdnu ochranu pri uplatňovaní nároku z nedodržania zásady rovnakého zaobchádzania. Konštatoval, že ak si osoba uplatní svoje právo z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv, a to i v elektronickej podobe, očakáva (na základe pociťovanej dôvery), že orgán verejnej moci jej umožní stať sa stranou civilného konania so všetkými procesnými oprávneniami (aj povinnosťami), ktoré z tohto postavenia vyplývajú, že i základnému právu na súdnu ochranu bude zodpovedať spravodlivý proces ako celok, a v prípade vady podania bude vyzvaná na jej odstránenie (oprava, doplnenie). Ak si však súd nespĺní svoju povinnosť vyplývajúcu z priznanej právomoci a túto osobu nevyzve na doplnenie podania a pritom nesprávne vyvodzuje zákonný dôsledok spôsobom neprihliadania na podanie, určite to môže mať za následok stratu dôvery v orgány súdnej moci. Dôsledkom straty tejto dôvery potom je protiklad, a to, nedôvera. Ak osoba, v uvedených súvislostiach vo svojom vnútri prežíva nedôveru, sú s tým spojené nepríjemné pocity a to v podobe pochybností o právnom štáte, o spravodlivosti, v podobe nespokojnosti. Vyvodil, že takýmito pociťovanými následkami trpel (subjektívne) i žalobca. Prítom sa nejednalo o stratu dôvery k druhej fyzickej osobe, ale v orgán verejnej (súdnej) moci.

27. Žalobca ďalej za nesprávny úradný postup označil, že Okresný súd P. ako orgán verejnej moci, ktorý má povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicke, mu dňa 15.12.2016 úradné dokumenty nedoručoval do jeho aktivovanej elektronickej schránky. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca mal aktivovanú elektronicke schránku, do ktorej mu Okresný súd P. nedoručoval

úradné dokumenty elektronicky, čím bolo zasiahnuté do práva žalobcu, aby orgán verejnej moci vo vzťahu k nemu verejnú moc vykonával elektronicky, ktoré právo je možné vyvodiť z § 125 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z § 17 ods. 1 zákona č. 305/2013 Z. z. a z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 910/2014. Preto druhým výrokom napadnutého rozhodnutia konštatoval, že okresný súd tým, že napriek tomu, že žalobca mal aktivovanú elektronickú schránku a orgánu verejnej moci vyplývala povinnosť vykonávať verejnú moc elektronicky, Okresný súd P. mu dňa 05.12.2016 nedoručoval úradné dokumenty elektronicky (do aktivovanej elektronickej schránky), čím sa dopustil nesprávneho úradného postupu.

28. Odvolací súd uvedené skutkové závery súdu prvej inštancie považoval za správne a stotožnil sa s nimi.

29. Následne súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí poukázal na to, že konštatovanie porušenia práva je základnou formou zadosťučinenia, a to v súvislosti s prvým aj druhým zodpovednostným titulom a že konštatovanie porušenia práva ako základnej formy zadosťučinenia je v posudzovanej veci primerané vzhľadom k utrpenej nemajetkovej ujme a zároveň je účinnou nápravou. V tejto súvislosti súd posudzoval závažnosť následkov, ktoré žalobcovi ako poškodenému vznikli. Konštatoval, že z prednesu žalobcu na určenom termíne pojednávania vyplynulo, že s okolím, v ktorom sa žalobca pohyboval, o úradnom postupe súdu zo dňa 18.11.2016 a zo dňa 05.12.2016, nehovoril, resp. z odborného hľadiska nekonzultoval (zostalo to v „uzavretom kruhu“). Opätovne si žalobca podal antidiskriminačnú žalobu s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy, o ktorej už bolo rozhodnuté, pričom z prednesu žalobcu, resp. z doplnenia jeho skutkových tvrdení nie je možné vyvodiť, že by subjektívne pociťované následky u žalobcu pretrvávali dlhodobo, alebo že by mali za následok zdravotné problémy psychického charakteru. Preto súd prvej inštancie žalobu v časti, v ktorej sa žalobca domáhal ospravedlnenia ako vyššej formy zadosťučinenia, zamietol.

30. Odvolací súd sa s názorom súdu prvej inštancie, že danej veci je konštatovanie porušenia práva primerané utrpenej nemajetkovej ujme a zároveň aj účinnou nápravou, stotožnil. Tak ako už bolo niekoľkokrát uvedené vyššie, konštatovanie porušenia práva je základnou formou zadosťučinenia podľa poradia určeného v § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom pri posúdení primeranosti zvolenej formy zadosťučinenia, vzhľadom k utrpenej nemajetkovej ujme, je potrebné vychádzať zo skutkových okolností danej veci. V preskúmvanej veci odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu veci dospel k správne záveru, že samotné konštatovanie porušenia práva žalobcu v rozhodnutí súdu je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú mu ujmu nesprávnym úradným postupom. Vzhľadom na to, že v danej veci sa jedná o ujmu vzniknutú porušením osobnostných práv žalobcu, jej rozsah nie je možné kvantifikovať a vyčísliť, namiesto nej je možné poskytnutie zadosťučinenia s tým, že pokiaľ ide o vyjadrenie miery, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorú zásah vyvolal. Preto pri určení formy zadosťučinenia je potrebné prihliadať na dopad nesprávneho úradného postupu do osobnostnej sféry poškodeného, doterajší spôsob jeho života a pod.

31. V posudzovanej veci preto odvolací súd na pojednávaní pred odvolacím súdom zopakoval dokazovanie výsluchom žalobcu, aby ozrejmil, aké dopady mal predmetný nesprávny úradný postup Okresného súdu P. na jeho osobnostnú sféru. Žalobca na pojednávaní pred odvolacím súdom zopakoval, že v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu P. dospel k záveru, že súdy nerešpektujú zákon, čo malo dopad na jeho vnútorné stavy, nehmatateľné pocity, takéto konanie súdov pociťuje ako úkorné, útrpné, stratil dôveru v elektronickú komunikáciu, nakoľko mu nie je zrejmé, ako má so súdmi komunikovať.

32. Z uvedeného je tak zrejmé, že konanie, ktorého sa dopustil Okresný súd P. nesprávnym úradným postupom, sa prejavilo predovšetkým v subjektívnych pocitoch žalobcu, v ním proklamovanému vzniku nedôvery v postup orgánov štátu; zo zisteného skutkového stavu však nevyplývalo, že by sa jednalo o zásah s vážnejšími dôsledkami, ktorý by vyvolal následné negatívne reakcie či už v rodinnom, pracovnom, alebo v inom prostredí žalobcu, že by tým bola nepriaznivo ovplyvnená jeho povesť, spôsob doterajšieho života a podobne. Odvolaciemu súdu je tiež z úradnej činnosti známe, že žalobca si opätovne podal predmetnú antidiskriminačnú žalobu s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy na súd a o tejto už bolo právoplatne rozhodnuté. Preto bol odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie toho názoru, že konštatovanie porušenia práva v rozhodnutí súdu (ako orgánu verejnej moci), v súvislosti s prvým aj druhým zodpovednostným titulom, ako základnej formy zadosťučinenia, je primerané zásahu

do osobnostných práv žalobcu a dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú mu ujmu nesprávnym úradným postupom Okresného súdu P..

33. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, vrátane výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol nárok žalobcu v časti, v ktorej sa domáhal ospravedlnenia ako vyššej formy zadosťučinenia, považoval za vecne správny.

34. Vzhľadom k vyššie uvedeným záverom vyplývajúcim zo zrušujúceho rozhodnutia dovolacieho súdu, v ktorom dovolací súd zaujal jednoznačné stanovisko k predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom a z neho vyplývajúceho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, bolo potom nedôvodné aj odvolanie žalovaného v ním napadnutej časti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

35. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej podľa § 387 ods. 1 CSP, potvrdil.

36. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o trovách prvoinštančného konania podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Pri tomto rozhodnutí odvolací súd vychádzal z toho, že žalobca bol so základom nároku plne úspešný (neúspešný bol iba v posúdení formy primeraného zadosťučinenia z uplatnenej nemajetkovej ujmy), preto mu patrí plná náhrada trov konania v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP.

37. O trovách dovolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP tak, že žiadnej zo strán nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania, vzhľadom k tomu, že žiadna zo sporových strán nebola v odvolacom konaní plne úspešná.

38. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 3, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol v dovolacom konaní plne úspešný, priznal náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

39. O trovách konania rozhodne v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie samostatným uznesením.

40. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e p r í p u s t n é .**

Proti rozhodnutiu dovolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).